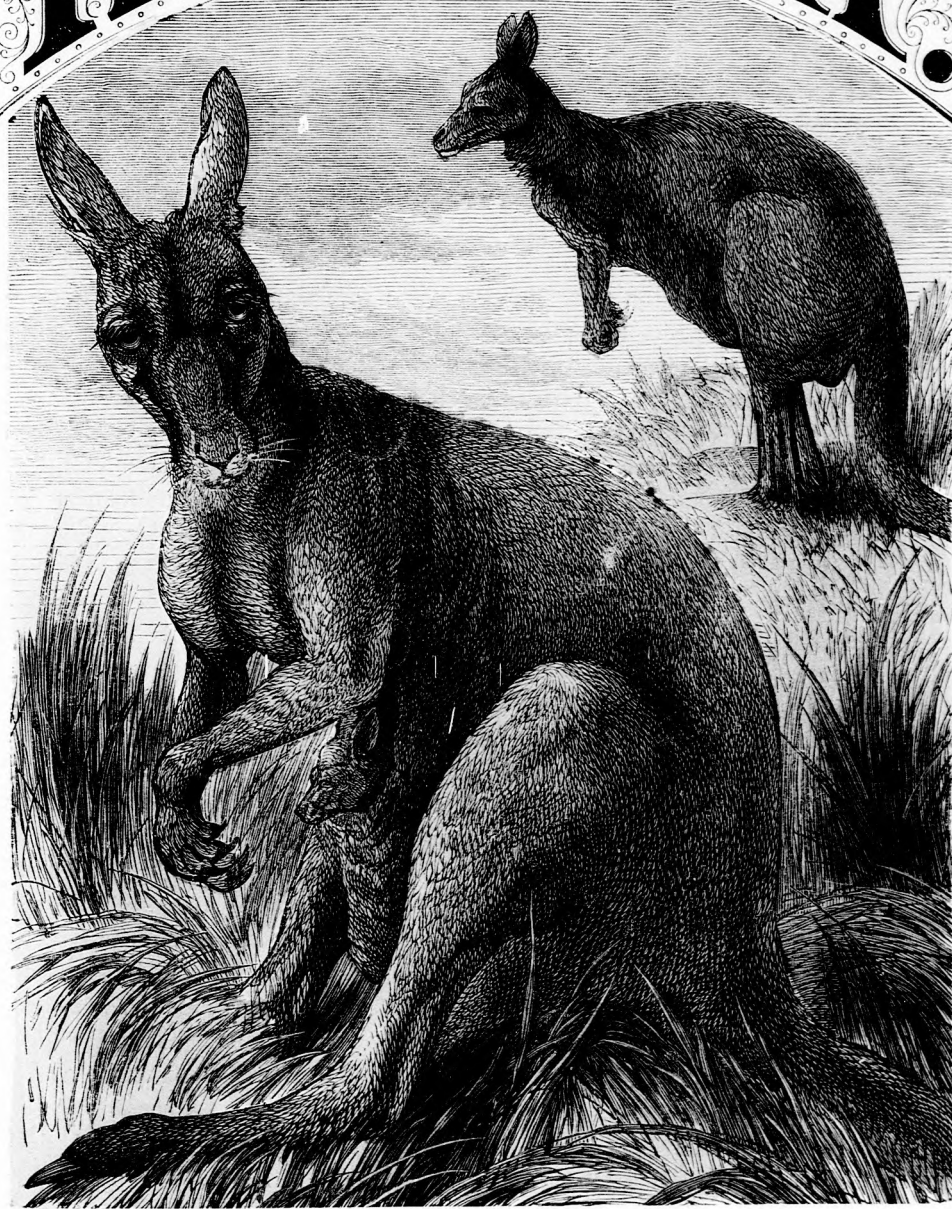

KIS LAP

FIAHORDÓ. (Lásd a 234. lapon.)

A BORZAS CSACSI.

— Elbeszélés. —

ZÖLDSÉGET vegyenek! Répát, tormát, petrezselymet, kalarábét vegyenek!

Ezt kiáltozta egy öreg zöldségáros asszony, ki mindennap pontosan begyalogolt a városba; mellette egy szürke csacsi ballagott, megrakva kosarakkal, melyek tele voltak a zöldségáros nő portékájával.

Az asszony öreg volt, törődött, öltö-zete szegényes; meglátszott rajta, hogy sokat dolgozott, nélkülözött egész életében s most vénségére is még keserves fáradsággal kell megkeresnie kenyerét. A csacsi nem volt valami délczeg állat; közönséges fajta szürke számár, hátán fekete csikkal, szintén öreg, piszkos, borzas; nem igen simitgatták, kefélgették szőrét; nem is nézte senki, szép-e vagy sem; elég ha bírja hurezolni a nehéz kosarakat és hűségesen megáll, mikor asszonya rákiált: »Hó! állj meg!«

Rendesen csak akkor kellett megállnia, ha valaki intett az asszonynak, hogy vásárolni kíván tőle. A vásárlás persze többnyire csak néhány krajezár értékű portékára terjedt, mert Zsuzsa asszonytól — ez volt a neve — csak a szegényebb emberek vásároltak. Így aztán természetesen sokáig tartott, míg a teli kosarak kiürültek és sokszor késő este is lett, mire Zsuzsa asszony visszatért a faluba csendes lakásába.

A borzas csacsi türelmesen ballagott egész nap s megállott egy helyben, ameddig kellett. Ha éppen nagyon sokáig

kellett állania, legföljebb annyira merészkedett, hogy egy-két lépést tett jobbra-balra és megnyujtván nyakát, fölszedegett a földről holmi elszórt szalmát és egyébb sovány rágni valót. De Zsuzsa asszony bátran távozhatott akármenynyire, a csacsit biztosan megtalálta mindig ott, ahol hagyta.

Egy napon Zsuzsa asszony és hű csacsija kissé korábban tért vissza a faluba. Epen szemben azzal a házzal, melyben Elek és Andorka szülei laktak, Zsuzsa asszony megállapodott, hogy egy ismerősével beszélgessen, a csacsit pedig a ház alá vezette, hogy addig itt árnyékban álljon. Elek és Andorka éppen az ablaknál voltak s szokva levén régóta látni Zsuzsa asszonyt és szamarát, most sem tünt volna föl nekik, ha egy körülmény föl nem kelti figyelmöket. Ugyanis egy kis pajkos fiu az utcán teleszedte markát apró kövekkel s ezeket aztán egyenként dobálta a csacsira, különösen a lábára. Valahányszor egy-egy kő találta, a szegény csacsi összerázkódott, lábát emelgette, fülét rázogatta s ezt az a kis suhancz nagyon mulatságosnak találta. És Elek meg Andorka, kik az ablakból nézték, szintén nagyon mulatságosnak találták.

Sok gyermek van, a ki nem éppen rozszívü, de nem gondolja meg, mit tesz, nem gondolja meg, mi a rozsz, mi a jó és könnyelmüen követi a rozsz példát. Így tettek Elek és Andorka is, és miután az az utzagyerkőcz beleunt a multságba és eltávozott, most ők gondolkodtak, vajjon mivel boszanthatnák meg azt a borzas csacsit?

— Tudod mit? szólt Elek. Öntsük le egy korsó vizzel.

— Az bizony nagyon jó lesz, felelt Andorka. Ugy is olyan piszkos!

Szaladtak a mosdó szekrényhez s ebben találtak vizet hőven. Hirtelen rázuhantottak egy egész korsóval a csacsi fejére s a szegény állat ugyancsak rázogatta füleit; meglátszott rajta, hogy nincs kedvére ez a hideg zuhany. Elek és Andorka nagyot nevettek rajta.

— A csuf állat! szólt Andorka nevetve. Nem szereti a hideg vizet! Talán bizony kényesebb a bőre, mint az enyém. Engemet minden reggel megmosdatnak.

Az persze nem jutott eszébe a kis fiúnak, hogy az ő piros-pozsgás arcán nincs szőr és hogy ha őt megmosdatják, meg is törlik jó puha törülközővel, míg a szegény csacsinak hosszú, borzas szőre közt marad a víz és kellemetlen érzést okoz ottan. A hű állat azonban mégis ott maradt a helyén, ahová asszonya állította; nem szökött el, habár ki volt téve a veszedelemnek, hogy még több kellemetlen meglepetés éri. Szerenesére azonban Zsuzsa asszony észrevette a dolgot és odasietett. S mialatt a csacsit elvezette, így kiáltott föl:

— Oh, milyen rossz szivü gyermekek! Minden ok nélkül bánatnak egy ártatlan teremtet. Szegény öreg csacsi, te csak oktalan állat vagy, de azért jobb szived van, mint e rossz gyermekeknek.

Elek és Andorka visszavonultak az ablaktól, mikor az öreg asszonyt közelni látták; de minden szót hallottak, amit Zsuzsa asszony mondott s e szavak sokáig csengtek a két fiu fülében, sőt egészen megzavarták őket. Hogyan? Annak a csacsinak jobb szive van, mint nekik?

Annak a csuf, piszkos, borzas csacsinak? Hát van-e a csacsinak szive? Ugy látszik, hogy van, mert Zsuzsa asszony mondta, ő pedig jól ismerheti öreg szamarát. De akár van, akár nincs, annyi bizonyos, hogy nem volt okuk büszkélkedni azzal, amit hallottak. Elkomolyodtak és némán ültek sokáig; érezték, hogy helytelenül eselekedtek.

E naptól fogva, valahányszor megpillantották Zsuzsa asszonyt és csacsiját, rögtön félrevonultak, hogy ne találkozzanak vele. Ha mégis találkoztak, hátat fordítottak s megvető hangon dörmögtek:

— Csuf állat! Förtelmes csacsi!

Ugy érezték, hogy gyűlölik azt a borzas csacsit, mert rendesen úgy történik az igazságtalan emberrel, hogy még ő haragszik, ha megsértett valakit.

Egy délután Elek és Andorka sétálni voltak az apával a közeli erdőcskében. Már nyugovóra kezdett szállni a nap, mikor végre hazafelé indultak; de amint az erdő szélére értek, megpillantották az öreg csacsit, hátán a kosarakkal, békésen legelészve. Zsuzsa asszony nem volt látható; bizonyosan az erdőcskében járt száraz galyakat gyűjteni tüzelőnek. Andorka boszankodott, hogy éppen a csacsi mellett kell elhaladniok s kérte az apját, hogy kerüljenek inkább balra, egy másik utra. Elek rögtön pártolta az indítványt.

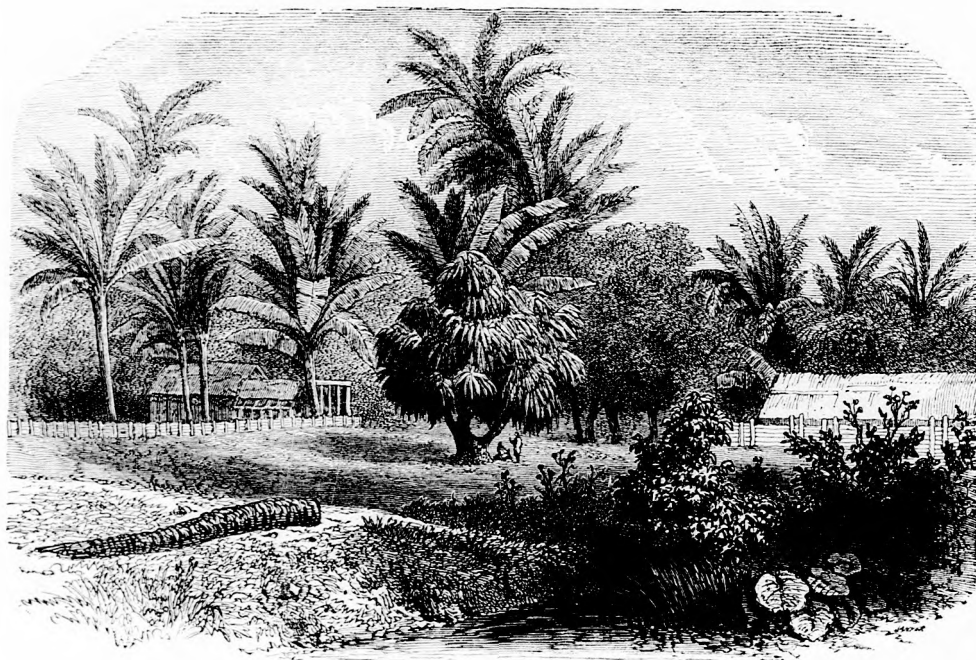
— De hát mért menjünk a hosszabb kerülő uton, mikor itt egyenesen mehetünk? kérde az apa. Mér későcskén van, otthon várnak a vacsorával.

A két fiu azonban addig-addig kérte, míg a jó apa végre beleegyezett, hogy ám menjenek a kerülő uton. Meg is indultak és már vagy ötven lépésre haladtak, mi-

dön észrevették, hogy két suhancz közeledik a csacsi felé. Az egyiknek keze kendővel volt bekötve s e kezében nagy csomó csalánt tartott. Ezzel odalépett a csacsihoz és bedugta a fülébe.

Elek és Andorka apja, mihelyt kitálta, mire készül a két vásott suhancz. enyegetőleg fölemelte botját és odaszaladt;

de már későn. A két fiu kaczagva elszaladt, a szegény csacsi pedig, mihelyt fülében a csalán csipését érezte, fájdalmasan fölördített és rémülten futni kezdett. Az ordításra Zsuzsa asszony hátán nagy csomó száraz gallyal elősietett az erdőből s látta már messziről, hogy a csacsi veszetten fut és rázza a fejét, amivel per-

KÉNYÉRFÁ-LIGET. (Lásd a 239. lapon.)

sze csak azt érte el a szegény állat, hogy a csalán még inkább csipte. Zsuzsa asszony lebobta a fát, szaladt a csacsi után, hívogatta; de a csacsi ez egyszer nem hallgatott reá. A szegény állat nem tudta micsoda veszedelem érte oly hirtelen s talán azt hitte, hogy ha fut, megszabadul az ellenségtől, mely fülét mardossa.

— Szegény asszony! szólt a kis fiuk apja. — Lássátok, fiaim, milyen gonosz tettek miveltek azok a vásott ficzkók!

S az apa is, meg Elek és Andorka is szaladni kezdtek, hogy Zsuzsa asszonynak segítsenek a csacsit elfogni. Elek és Andorka roppantul megharagudtak a két gonosz suhanczra.

— Ha megtalálnám őket, megverném! szólta Andorka vitézül.

— Én meg becsukatnám őket börtönbe, száraz kenyérre és vízre, tevé hozzá Elek.

— Én pedig, szólta közbe az apa, mindenekelőtt megmagyaráznám nekik, hogy nemcsak gonoszság, hanem nagyon gyáva tett is, ha valaki mások szenvedésén mulat. Eközben szaporán haladtak előre s kiértek egy szabad térre, hol messzire lehetett látni; de nem látták sem a csacsit, sem Zsuzsa asszonyt. Amint azonban itt körülnézettek, megpillantották a kosarakat, melyeket gyors futásában a csacsi lerázott magáról. Az apa összeszedte a kosarakat s elrejtette egy bokorba, nehogy más valaki elvigye; aztán még tovább mentek, de mégsem láttak semmit s eközben már esteledni is kezdett.

Egyszerre a szemközti erdőből fölhangzott a csacsi rikoltó ordítása.

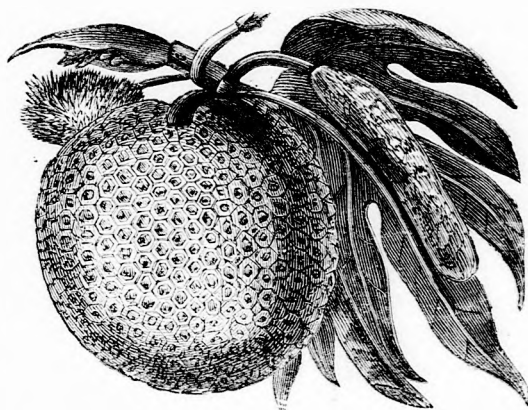
— Ahá, már bizonyosan elfogta Zsuzsa asszony, szólta az apa. Most várjunk kissé, míg visszatér, hogy megmutathassuk neki, hol vannak kosarai.

Egy-két perc mulva azonban az ordítás ismét hallatszott, még pedig ugyan-

azon helyről, aztán még többször, de soha sem közelebről.

— Ez furcsa! szólta az apa. Ott valami történt. Ha oly késő nem volna, oda menénk. De a mama már nyugtalanzkodni fog, aztán nem is birnátok már a sok gyalogolást.

— Dehogy nem, apácska! Még birjuk! szólta Elek. Mamácska pedig nem fog aggódni, tudja, hogy nem magunk vagyunk.

A KENYÉRFÁ GYÜMÖLCSE. (Lásd a 239. lapon.)

A két fiut nagyon érdekelte a kis kaland s ámbár kissé már fáradtak voltak, vitézül folytatták a gyalogolást. Körülbelül tíz perc mulva eljutottak az erdőbe s az esthomályban megpillantották a csacsit, amint egy helyben mereven

állt. A csalán nem volt már a fülében, szerencsésen kirázta; mikor a közeledőket észrevette, kissé megijedt, de nem futott el.

— Sajátságos! szólta az apa. Mért áll itt? Az ilyen szelid, öreg házi állat többnyire hazamegy, ha magára marad is.

Alig végezte szavait, midőn egészen közletről, de a föld alól egy hang megszólalt.

— Segítség! Akárki van itt; az Istenre kérem, segítsen!

— Ez Zsuzsa asszony! Hol van? Mi baja történt?

— Beestem ide ebbe a mély gödörbe... sötét volt, nem láttam... kifizamodott az egyik lábam, nem bírok kivergődni.

Odasiettek s megtalálták a szegény asszonyt egy viz-mosás árkában. Nagy nehezen kiségitették a mélységből. Zsuzsa asszonynak roppant fájdalmat okozott kifizamodott lába, rálépni sem tudott. Pedig jó messzire voltak a falutól. Fölsegitették a csacsira s aztán lassacskán megindultak hazafelé, a két gyermek elől, míg apjuk a csacsit vezette.

Már egészen sötét volt s Elek és Andorka, egymást kézen tartva, vigyázva lépdelték a göröngyös uton, hallgatva, mit beszél az öreg asszony az ő atyjukkal.

— Oh, kedves tekintetes uram, milyen jó és nemesszívű énhozzám! Az Isten áldja meg érte! Oly ritkán akad az ember ilyen jóságra, olyanok pedig sokan vannak, kik csupa mulatságból kinezni szeretik a szegény embert és állatot. Én meg a szegény öreg csacsi soha sem bántottunk senkit, és mégis üldöznek minket... Mért?... csak azért, mert öregek, gyöngék vagyunk, én is meg kis csacsim is. De hát a mi hibánk az? Hiszen mindenki megöregszik s akkor öreá kerül a sor... ezt kellene mindenkinek meggondolni. Épen az öregeket, gyöngéket, szerencsétleneket kellene leginkább támogatni, segíteni.

— Igaza van, Zsuzsa asszony, felelt az apa; a jó lelkű emberek úgy is tesznek.

— Igen ám, aki oly nemes szívű, mint tekintetes uram; de ilyen csak ke-

vés akad. Még a gyermekek is csufolnak, bántanak, pedig tudhatnák, hogy soha sem lesz boldog, aki az öregeket, szerencsétleneket nem szánja meg.

Szerencse, hogy sötét volt, mert e szavak hallatára Elek és Andorka fülíg pirultak; azt hitték, hogy Zsuzsa asszony e szavai reájok czéloznak, mivel egyszer vízzel leöntötték a csacsit. De ezt csak rossz lelkiismeretök sugta, mert a szegény öreg asszony bizony épen nem reájok gondolt, hanem arra a két vásott fizkóra, kik mostani baját okozták.

Tovább haladtak s az apa folyvást barátságosan beszélgetett az öreg asszonnyal, ki egyszer így szólt:

— Én öreg és gyöngé vagyok, szegény is vagyok, de mégis iparkodom segíteni azokon, akik nálamnál is rosszabb sorsban vannak. És hiába csufolják az én szegény öreg csacsimat, — ő is többjót tett, mint akárhány csufoló ember. Ő segíti megkeresnem a mindennapi kenyeret nemcsak az én számomra, hanem még egy másvalaki számára is... Beszélhetnék róla több esetet, mikor bebizonyította, hogy jobb szíve van, mint akárhány embernek... Egy ilyen csacsi csak ok-talan állat, ugy-e tekintetes uram? De ha megteszi, amit tehet, az elég. Az én szegény csacsim pedig megtette, dolgozott egész életében s engemet hiven szeret. Most is nem ő mentett-e ki a gödörből? Ha elszalad, talán egy hétig sem vetődik ember arra a vidékre s én ott veszttem volna; de ez a hü állat mellettem maradt és kiabált, míg végre segítség érkezett. Nem érdemli-e, hogy én is szeressem?

(Folyt. köv.)

EGY GÖRÖGDINNYE TÖRTÉNETE.

— Elbeszéli ö maga. —

GÖRÖGDINNYE földön születtem. Fejecskémet puha, sárgás bársony zöld levélkék árnyalták be s adának neki hűvös sátrát. Sőt még a levélkék többet is tettek. Sok szép mesét mondanak el nekem az égről, a napról, az éjről, és a szelid holdról, úgy szintén a gyönyörű csillagokról, végre pedig egy kicsi, bársony fekete fecskéről, ki nekik mindezeket elbeszélte. Azt mondták a levelek, hogy a fecskének szárnyai is voltak s fölrepült a magasba, amin én igen csodálkoztam.

Mig én e meséket gyermeki örömmel hallgattam, az idő lassanként elröpült fölöttem és én igen szép és nagy dinnyévé fejlődtem; a szíves kis levélkék ellenben csunya, ránczos öreg levelekké lettek. Egy napon aztán lehullottak és én roppant réműletemre egy igen csunya, vén, bibircsókös, kövér asszonyságot pillanték meg, ki engem megragadott, és addig addig huzott, míg végre, kimondhatlan fájdalommal, anyámtól, a földtől, elválasztott, leszakított tövemről, aztán egy barnás zsákba vetett, hol több dinnye társamban ütköztem meg. Kevés ideig voltunk itt, midőn végre valaki fölragadott bennünket, egy darabig ment velünk, aztán ismét megállt, fölnyitotta a zsák száját, s mi előttünk dinnyével már félig telt szekeret, körülötte folygürközőtt parasztleányeket pillantottunk meg. Ezek egyike aztán minket is a kocsira emelt.

Ekkor a kocsin ülő vén ember azt mondta »elég!« s az előtte levő, fülét farkát leeresztő két gebe, nagy lassan meg-

indult velünk. Hála Istennek! én voltam legfelül, s azért mindent láhattam.

Először is egy csinos, fehérre meszelt házikó mellett haladtunk el, a mely valószínűleg a bakon ülő parasztgazdácé lehetett. További utunk nem valami érdekes volt, csupa pusztán és mezőségeken mentünk keresztül, míg végre messziről egy szép erdőt, s mellette falut pillantánk meg. A bakon ülő öreg egyenesen ide hajtott be. Itt egy nagy térségen sok szekeret láttunk, ezeknek mindenke telve volt dinnyével és káposztával, vagy szilvával és egyéb gyümölcsökkel. És mennyi asszony-népség járt itt, még pedig mind falusi menyecskék és leányok! És mily nagy zsbajt ütöttek!

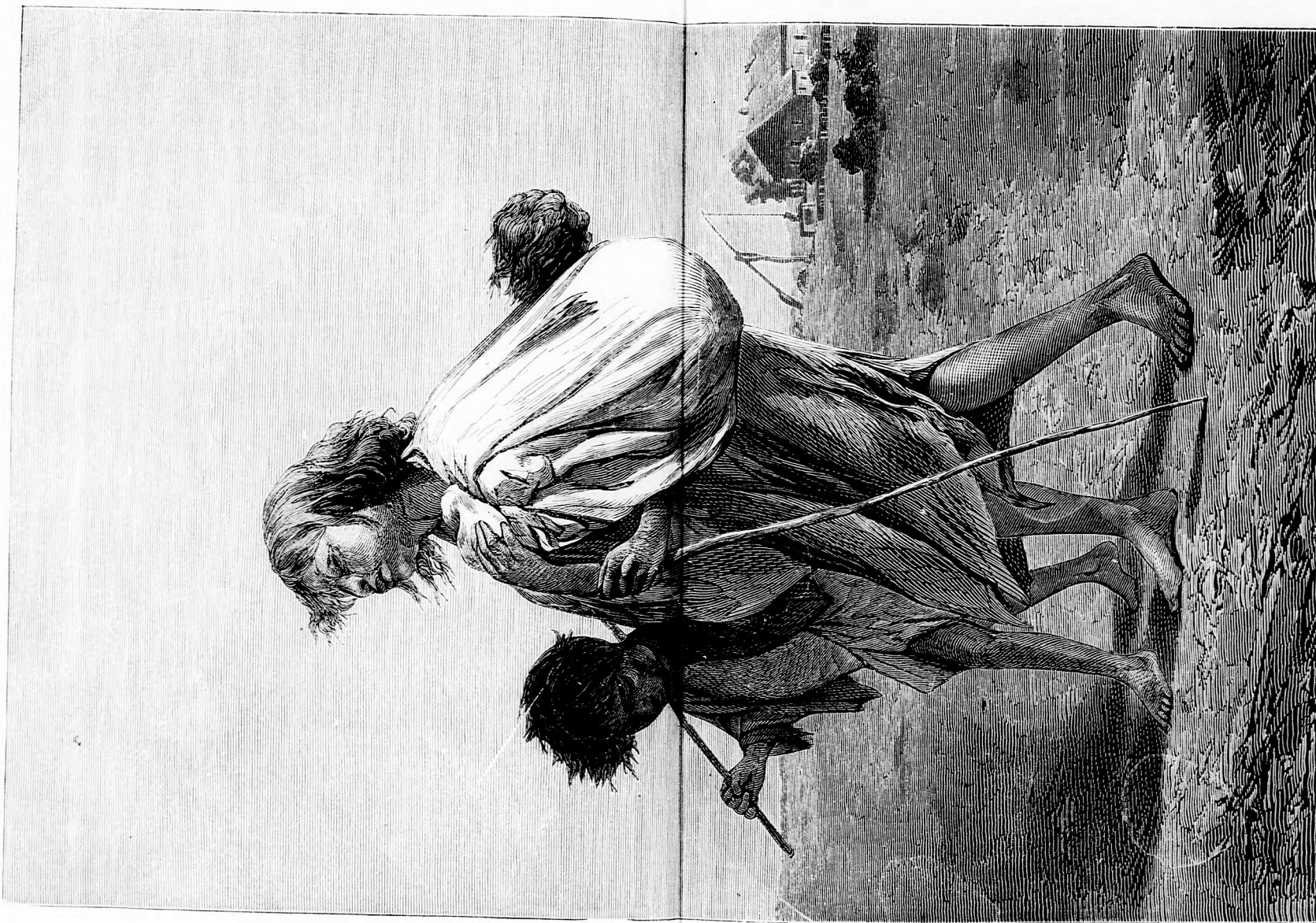
A falu csupa apró, egyablaku házacskából állt, csak a nagy tér előtt, hol mi is voltunk, állt egy igen szép kastély, a melynek hat ablaka volt. Ennek jó széles kapujából egy terjedelmes, jó képű asszonyság lépett ki, mögötte egy pisze szolgálóval, a kit Verkának nevezett. Egyenesen felénk tartott, s gazdánktól rövid vitatkozás után megvett engemet és még öt nagyfejű társamat. Két fiút, akik ott napplopóskodtak közelünkben, előszólitott, bennünket köztök felosztott, s így mentünk hazafelé, t. i. a hat ablakos kastélyba. Itt sorba veregetett bennünket a kövér asszonyság. Engem kezeibe vett, és így szólott: »Verka, ez a legszebb dinnye valamennyi közt, ezt vidd át Sárosváry Dorottyá asszony ő nagyságának, kedvezni akarok neki vele. Ő az egyedüli uri familia ebben

a faluban. Őket bizonyosan meghívom leányom lakodalmára. Pedig ez nagy tisztesség.« — Nemsokára kezébe vett a Verka szolgáló, miután terjedelmes gazdasszonyától azon parancsot vette, hogy engem adjon át a kedves Cleopatrának, Sárosváry urhölgy szépséges magzatának, vagy pedig Zsuzsika szolgálonak.

El is vitt és én a szép Cleopatra kisasszony kezeibe jutottam. Én ugyan rajta semmi szépséget sem találtam legjobb akaratom mellett sem. Kicsiny, szurós tekintetű szemei, sárga, beesett orcái, rövid, kopott haja és biggyedt, halvány ajkai igen kellemetlen hatást gyakorolhattak mindenkire.

A kisasszony engem aztán

egy mély, sötét pinczébe vitt, de nem az ő házuk pinczéjébe, hanem a szemközt levő kis házba, melyben egy szegény, özvegy lakott, kinek pinczéje használásáért

CZIGÁNY-GYERMEK. (Lásd a 238. lapon.)

bizonyos csekély összeget fizettek havonkint. Sokat sóhajtott, mert nehéz voltam gyöngye kezecskéinek; végre rendeltetésem helyére t. i. jeges vízbe tett hűtés

végett. Itt aztán volt időm gondolkodni kedves otthonomról, mert majdnem három óra hosszáig hagyták a hűvösen ülni.

Már unatkoztam nagy egydüliségben, midőn végre megpillantám Cleopatra kisasszonyt. Ismét kimondhatlan sok, fájdalmas sóhajok között indult velem visszafelé, és én előre kíváncsi voltam, hogy mi fog velem történni?—midőn Cleopatra kisasszony még jóval nagyobb sóhajtott mint eddig és át akart tenni a másik hóna alá; de ekkor »klacss»! a földre ejtett, még pedig oly kiméletlenül, hogy bőrön öszsze-vissza repedt, meghenteregtem a porban s csaknem eszméletemet vesztettem, míg a kedves hordárnő iszo-

nyu sikolyokkal szaladt föl a házba, nyilván jelteni kedves mamájának szerencsétlen esetemet.

Nem sokáig heverészttem így kínos gondolatokkal és érzéssel teli, midőn egy szakadozott ruháju, bunkósbotra támaszkodó, sánta, kancsal, ránczos képű vén koldus közeledett felém. Mohó kapzsisággal ragadott meg és így szólt:

— Ejj, de jó lesz ez ma ebédre! Igazán ritkán ér ily szerencse; királyi ebéd lesz, s az nem is tesz semmit, hogy egy kissé meghentergett a porban! Jó az azért az ilyen magamfajta szegény embernek.

És elvitt engemet egy fa alá, hol jó étvágygal kezdte belőlem falatozni. Ekkor leírhatlan kínos fájdalmakat állottam ki. Oh! borzasztókat!!!...

* * *

A szegény dinnye kiszzenvedett, de csak teste halt meg s így tovább a puszta lélek nem beszélhetvén, a mesét nekem kell bevégezni. Az elhagyott lélek, mely belőle kiköltözött, belebujt egy kicsiny magjába, melyet aztán a föld alá sodrott a szél.

A mag pedig nem maradt soká tétlenül; kevés idő telt bele, midőn, óh öröm! — egy szép napon arra ébredt, hogy egy iczipiczi kis dinnyecske, körülötte apró, arany-sárga levélkével, volt a föld felett. S ez a kicsike ép oly örömmel hallgatja a sárga iczi-piczi levélkéek meséit a nagy világról, mint egykoron anyja.

Nagy Ipolyka.

F I A H O R D Ó.

(Képpel a czimlapon.)

FIAHORDÓ vagyok én,
Messze földön lakom én,
Ausztrália az én honom.
Ámde azért van rokonom
Énnekem
Egyéb világrészeken.
Európában nyul koma
Családomnak rokona.
Csakhogy biz én erősb vagyok,
Testem fejem jóval nagyobb;
S aztán — hogy mondjam? Hadd látom —
Vagy erősebb hátsó lábom
Vagy az első lábam kurtább
A nyakam meg kissé nyugább.
S hogy a farkam nem nyul-fark,
Mert bizony az hosszú, vastag,
Kifejlődött, hatalmas tag,
Mely jókora terhet tart.
Mert ha a bokrot, az árkot
(Ha távolrul ellent látok)
Átugrani akarom:
Ezzel lökök magamon.
S üldözöm bár
Lóháton jár:
Én ilyenkor olyat szöktem,
Hogy jói elmarad mögöttem.
Rajtam legnevezetesebb
Hasamon az öblös zseb.
Ha legelve meg nem állok,
S a zöld határban sétálok,
Vagy ha ugrom
Tüskön bokron,
Fiaimat ebben hordom.

A KIRÁLY ÉS A KOLDUS.

— Rege. —

RÉGEN, nagyon régen élt egyszer egy király, ki nagyon jó és istenfélő ember volt. És épen ezért nagy szomorúsággal hallotta, hogy az apródok és más nemes urfiak, kik a királyi udvarban éltek, igen könnyelmű, gondatlan legények, kik Istentől soha sem emlékeznek meg, hanem csak mindig a maguk gyönyörüségét keresik.

Egy napon a király meghívta ebédre valamennyi apródját. A nemes urfiak ropantul örültek a nagy megtiszteltetésnek, hogy magával a királlyal egy asztalnál fognak ebédelni. Mindnyájan felöltöztek legpompásabb ruháikba és a kitűzött órában pontosan megjelentek a király termében, hol aztán az udvarmester mindenkinek kijelölte helyét. Nemsokára megjelent a király is, leültek az asztalhoz és a lakoma megkezdődött.

Még alig ették meg a leves felét, midőn hirtelen megnyílt az ajtó s egy rongyos, nyomorult koldus lépett be; nem köszönt senkinek, hanem egyenesen az asztalhoz ment, egy épen üresen maradt széket elfoglalt s azt sem kérdezve, szabad-e? hozzálátott az evéshez.

Az apródok és más uri vendégek meglepetve és boszankodva nézték az arcátlan vendég viseletét s várták, hogy a király rögtön kikergeti. De a király úgy tett, mintha semmit sem látna s a lakoma tovább folyt. A vakmerő idegen evett-ivott kedvére mindenből s mikor már úgy jól lakott, hogy több étel-ital belé sem

fért volna, akkor fölkel, hátat fordított az egész társaságnak és távozott, a nélkül, hogy csak egy árva szóval is megköszönte volna a királynak a pompás lakomát.

Ekkor a király az apródokhoz fordulva, kérde:

— Nos, uraim, hogy tetszett önöknek ez a vendég?

— Nagyon nem tetszett, felelének mindnyájan. — Hiszen ez hallatlan vakmerőség és hálátlanság, lakmározni a király asztalánál s még csak egy szóval sem köszönni meg a sok jót, amit élvezett.

Erre a király fölállt és ünnepélyes hangon mondá:

— Ime, önök maguk mondták ki az ítéletet saját maguk fölött, mert önök épen olyan vakmerően háladatlanok, mint ez a koldus. Önök mindennap élvezik egy nálamnál sokkal hatalmasabb király jószágát, élvezik a mindenható Isten adományait, kinek köszönhetjük mindazt, amivel birunk e földön; de önöknek soha sem jut eszökbe, hogy megemlékezzenek a Teremtőről és hálát adjanak neki, kövessék szent parancsait. Ki a nagyobb bűnös? Önök-e, vagy ez a szegény koldus?

Az apródok elpirultak s szégyenkedve vallották be hibájokat. Látták, hogy azt a koldust maga a király tanította be szerepére az ő megleczkértetésök végett; de a leczke használt is, mert azontul nem mult nap, hogy hálásan meg ne emlékeztek volna a Teremtő jóságáról.

NÉVNAPI LÁTOGATÁS.

MA van, ma
Az Etelka névnapja.
Sietek
Neki bokrétát viszek.
Kop, kop, kop,
Az ajtón kopogtatok.
»Ki van itt?«
Ajtót kis Etelka nyit.
»Ni, ni, ni,
Hiszen ez a kis Timi!«
Az vagyok,
Kivánok szép névnapot,
Éltessen
Sok éven át az Isten!

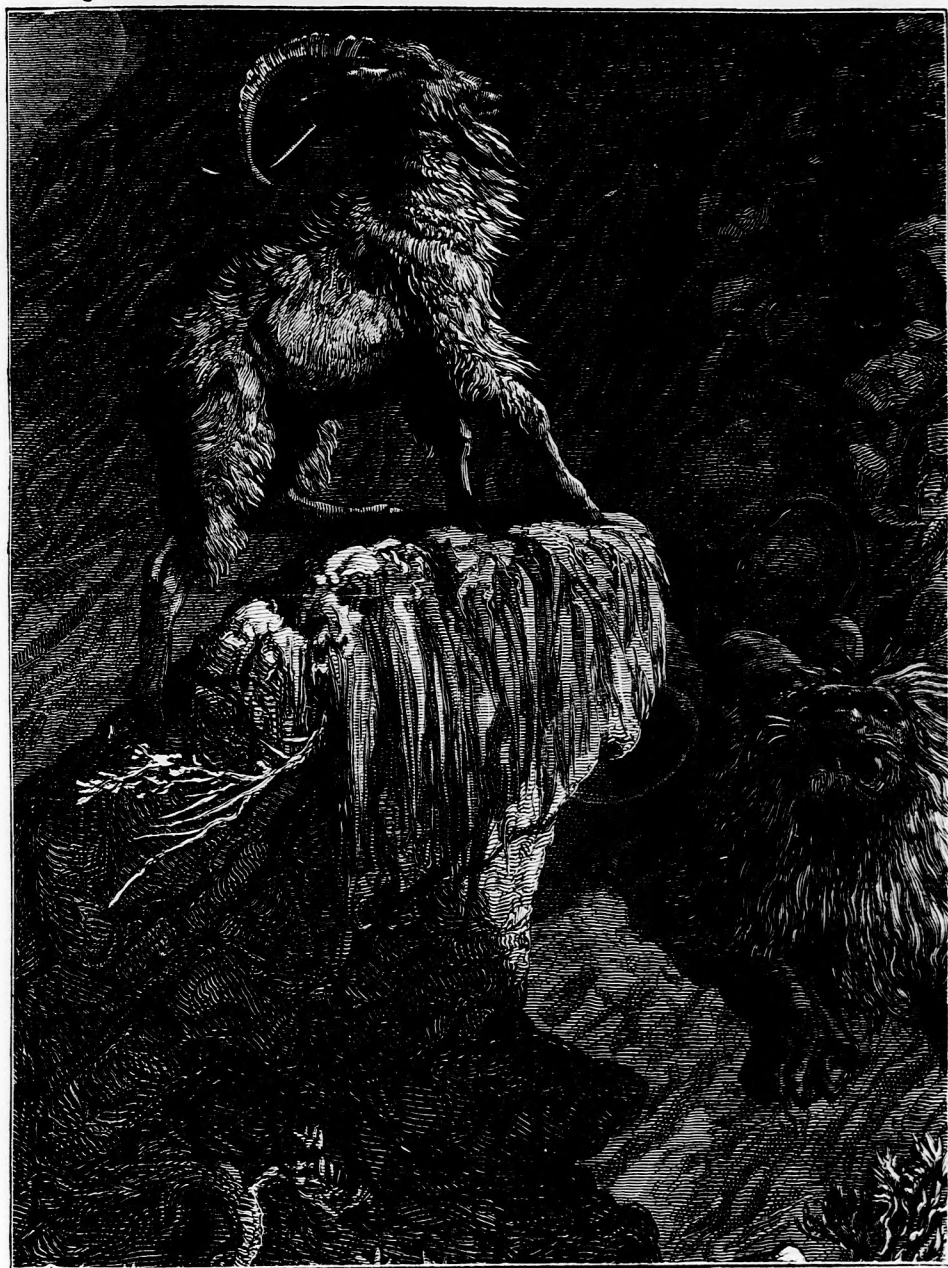
AFRIKAI KERESZTÉNY NÉGER.

(Képpel a 240. lapon.)

TÖBB ízben beszéltem már nektek a szercekenekről, más néven négerekről, kik a forró éghajlat alatt, Afrikában laknak. A négerek nagyon sok törzsre oszlanak s vannak köztök majdnem egészen vadak és vannak ismét olyanok, kik már kissé miveltebbek, rendes falukban és városokban laknak, a földet is művelik s némely mesterségekhez is értenek. De még ezek is nagyon durvák ám, bálványimádók és legnagyobb gyönyörűségük abban áll, ha szomszédaikkal háboruszkodhatnak. Minél több embert megöl valaki, annál nagyobb hősnak tartják s ép ezért szörnű vérontást visznek végbe egymás között. Akit pedig élve elfognak a csatában, azt elhurczolják rabszolgának, kinozzák s gyakran megölik valamelyik ünnepnapon bálványuk tiszteletére, mert azt hiszik, hogy a bálvány istennek ezzel örömet okoznak.

Van azonban Afrikában egy szercesen ország, mely kissé különbözik a többiétől, még pedig leginkább az által, hogy ősrégi időktől elhagyta a bálványimádást és a keresztény vallást vette föl. Ez az ország Afrika keleti partján fekszik s a neve Abissinia vagy Habes. Az egész ország nagyon hegyes, sziklás, nincsenek oly sívatagjai, mint a hol a többi szercesen néptörzsek laknak.

Sok száz esztendeig kevesett tudott a világ arról, hogy ott egy keresztény ország létezik és ők sem sokat tudtak a többi világról, nem igen jöttek ki sziklás hazájukból. Ezért nagyon hátra is maradtak mindenben s habár kissé derekabbak a többi négereknél, mégis a nép nagyobb része szomorú tudatlanságban él, csak királyaik, papjaik bírnak némi ismeretekkel. A köznép pásztorokodással, szántás-vetéssel foglalkozik s e mellett nagyon harczias. Az idegeneket nem szeretik maguk közt s ezért veszedelmes is ott az utazás.

A VAD KECSKE. (Lásd a 238. lapon.)

CZIGÁNY-GYERMEKEK.

(Képpel a 232—233. lapokon.)

HORTOBÁGYI pusztán fuj a szél:
Három czigány gyermek utra kél.
Kiesi purdé sir a hamvasban,
A két nagyobb lépked nagy busan.

Hej a szegény három kis árva
Tanyáról fut másik tanyára.
Apjok, anyjok elhalt, odalett:
Ki védi a három gyermeket?

Virágszálat a ki öltöztet
És megóvja a kis verebet:
A jó Isten őket sem hagyja,
Ő az árvák édes jó atyja.

A V A D K E C S K E.

(Képpel a 237. lapon.)

MINDNYÁJAN ismerjük a kecskét, azt a virgonczt, szelid házi állatot, melyet főleg hegyes tájakon nagy számmal tartanak a szegényebb emberek, mert jó tejcskét ad, husa is jóízű s akármily kopár sziklák közt megkeresi a füvecskét, melyből él. Nemcsak szelid, hanem tanulékony is; engedi, hogy a gyermekek befogják kicsinyke kocsiba s aztán huzza, mint valami kis paripa. Azt hiszem, köztetek is akad, akinek van ilyen mulatságos kecskefogata.

Ennek ami szelid kecskénknek rokona a vad kecske, mely messze, Kis-Azsia pusztáin él. Igen szép állat, hatalmas szarvai vannak, teste nyulánk, szőre barna és finom mint a selyem, lába vékony, de nagyon erős s nemcsak ropant gyorsan tud futni, hanem meredek sziklák közt is rendkívül ügyesen kapaszkodik. Szeme szelid, okos és nagyon éles is; messzire lát s észreveszi ellenségeit, amire nagy szüksége is van, mert

sok az ellensége s másképp nem tudja magát oltalmazni, mint gyors futással. Nagyon óvatos, félénk és épen ezért nem is jár soha magában, hanem mindig kisebb-nagyobb csapatokban; mikor legelnek, minden oldalon öröket állítanak ki, melyek folyvást figyelnek s mihelyt valami gyanusat látnak, jelt adnak a menekülésre. Ekkor az egész nyáj gyors futásnak ered a sziklás tájak felé, hová nem követheti őket az ellenség.

Legveszedelmesebb ellensége az ember, mert a vad kecske husa pompás eledel lévén, a vadászok mindennap leleselkednek oly helyeken, hol vad kecskék tanyáznak. De a ragadozó fenevadak, az oroszlánok, párduczok szintén üldözik a szegény vad kecskét, melynek ugyancsak vigyázniia kell tehát, mikor a lapályokra megy legelni.

Ilyen veszedelmek környezvén a vad kecskét, természetes, hogy kicsinyeiket nem vihetik magukkal, mert ha futni kell, akkor a gyöngye kicsi kecskék nem bírják a nagyokkal szaladni és zsákmányul esnének a vadász vagy az oroszlán hatalmába. Az öregek tehát, midőn legelni mennek, kicsinyeiket a sziklák közt levő rejtett tanyájukon hagyják, hol senki sem férhet hozzájuk. Nem is érné itt semmi baj a kicsinyeket, ha szépen nyugodtan várnák az öregek visszatérését. De a kicsinyek sokszor nyugtalanok, kibujnak a rejtekből és az ott leleskedő ellenség martalékává lesznek.

A vadászok, ha fiatal vad kecskét fognak el, elevenen viszik haza és megszelidítik. Azonban csak ritkán sikerül a szelidítés teljesen s a kecskék vagy megszöknek a pusztába, vagy annyira garabonczáskodnak, hogy le kell őket ölni. Husókból igen jó sült készül, bőrük pedig ködmönnek és más ruhaféléknek dolgoztatik ki.

A KENYÉRFA ÉS GYÜMÖLCSE.

(Képekkel a 228 és 229. lapokon.)

LÁTTATOK-e már fán teremni kenyeret? Bizonyosan nevettek, hogy Forgó bácsi ilyen furcsát kérdez; hiszen tudjuk, hogy a kenyeret lisztből dagasztják, aztán a kemenczében megsütik, nem terem az készen a fán, mint az alma vagy körte.

Bizony igazatok van. Nálunk nem terem kenyér a fákon; de van ám, messze tőlünk, oly része a földnek, hol egy hasznos fa éppen olyan gyümölcsöt terem, melyet az ottani lakosok kenyér helyett használhatnak; azért ezt a fát kenyérfának nevezik. E fa nélkül ott az emberek meg sem élhetnének, mert szántani, vetni nem tudnak s csak abból élnek, ami vadon megterem.

A kenyérfa jóval nagyobb a mi almafánknál, lombja nagyon sűrű, levei közt kandikál gyümölcse, mely eleinte zöld, de lassanként, amint érni kezd, megsárgul és végre egészen arany színűvé válik, nagysága pedig akkora, mint egy kis dinnye. Héja is vastag és kemény, mint a dinnyéé; de bele egészen másféle, — gyönyörű fehér lisztből áll, csak hogy egy kis nedv is van közte, mintha tésztává volna gyurva.

Mikor a gyümölcs már jóformán megérett, leszakítják s tűzbe teszik megsütni. Addig sütik, míg a kemény külső kéreg egészen szénéé égett; ekkor kivesszik a tűzből, meghűtik, a szenes kérget lehántják — s gyönyörű fehér kenyérhez hasonló belét tetszés szerinti darabokra sze-

lik. Ize hasonlít a sült burgonyáéhoz, de még sokkal jobb.

A kenyérfa gyümölcse legjobb, ha mindennap frissen szakítják a fáról és mindjárt megsütik. Ezt tehetik is, mert a fán az esztendő nagyobb részén át mindig van gyümölcs. Mindössze négy hónapig tart az az idő, mikor a fa pihen, nem virágozik és nincs rajta gyümölcs; ezek a téli hónapok, melyek alatt azonban amatajakon nincs hideg, nem is havazik, csak eső esik folytonosan. Ez időre az emberek gondoskodnak olyképen, hogy a kenyérgyümölcsből elegendő mennyiséget elraknak a földbe ásott vermekbe. Megsütve el lehet tartani hetekig is, anélkül, hogy megromlanék.

A kenyérfa gyorsan nő és igen sokáig él, úgy hogy még a déd-unoka is eszik a fáról, melyet nagyapja ültetett. Ha egy családnak nyolcz vagy tíz ilyen fája van kunyhója körül, nem kell busulnia, hogy miből él meg; mindig lesz elég kenyere. A gyümölcsből, mikor még nem érett, kellemes nedv is nyerhető, mely hűsítő itallal szolgál. A fa törzse és vastag galyai erősek, ezekből építik a házakat, héjának rostos szálaiból pedig ruhaszövetet készítenek.

Ez az áldott fa tehát eledelt, ruházatot és hajlékot ad az embereknek. Ugy-e méltó, hogy nagyon megbecsüljék!

TRÉFÁS SZÁMTANI KÉRDÉS.

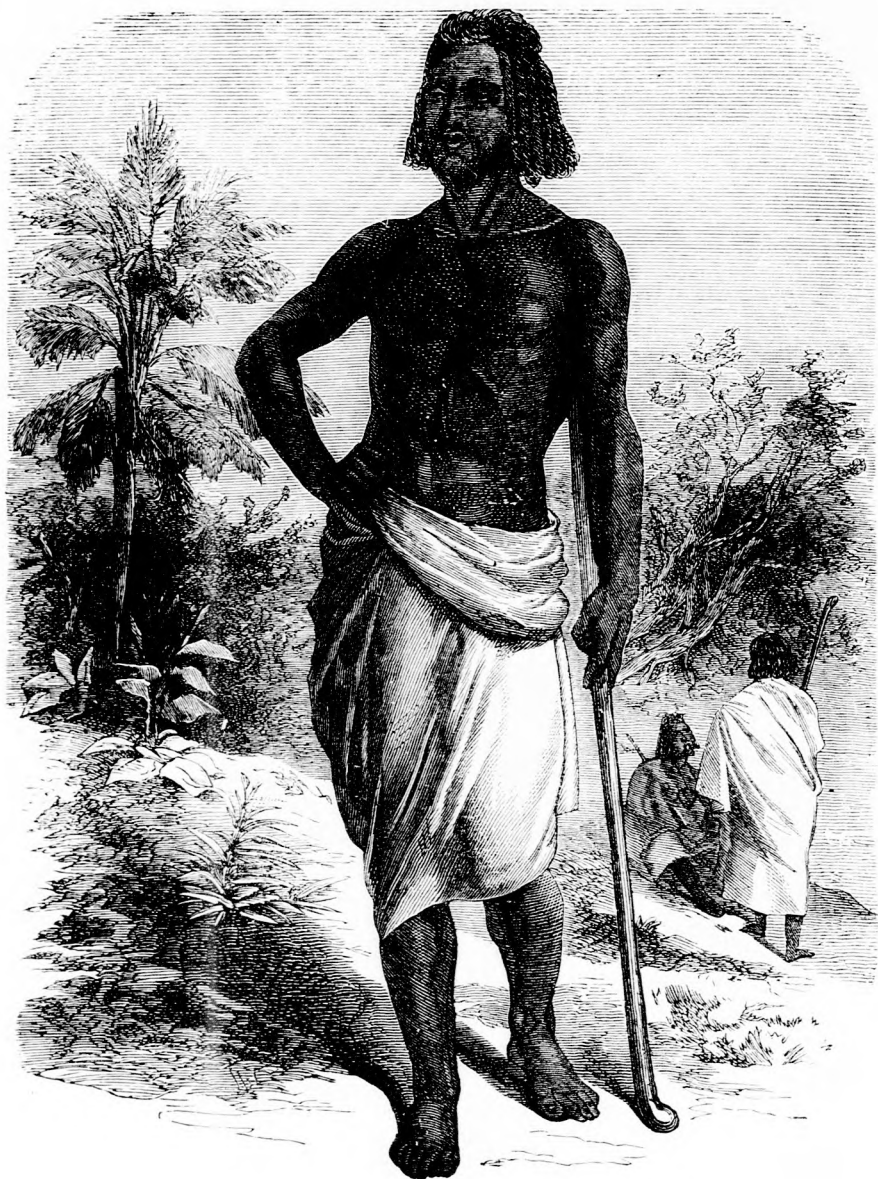
Kedves kis pajtásaim!

Furesa kis földadvánnyal fordulok hozzátok. Hallgassatok hát ide. Nyolcz az csak nyolcz, ugy-é? De hogy lehet az, hogy nyolcznak a fele semmi?

Aki tudja, fejtse meg s a megfejtést küldje be Forgó bácsinak.

Üdvözöl benneteket hű pajtástok.

Fura Peti.

ÁFRIKAI KERESZTÉNY NÉGER. (Lásd a 236. lapon.)

Felölős szerkesztő: **Forgó bácsi.** Kiadó-hivatal: Budapest, barátok tere, 7-ik sz., Athenaeum-épület.

Kiadja és nyomatja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.

Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.